

مجمع مجالس آسیایی

گزارش دبیر کل
در مورد

محیط زیست، گرم شدن کره زمین
و کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا

SG/Rep/2008/05
6 July 2008

زمینه

نشست دوم مجمع عمومی مجمع مجالس آسیایی (APA) در بند ۱۸ قطعنامه خود در مورد توسعه اقتصادی و پایدار (به شماره APA/Economic Com/2007/01) تصمیم گرفت کمیته فرعی "محیط زیست و گرم شدن کره زمین" را به عنوان زیر مجموعه کمیته دائم "توسعه اقتصادی و پایدار" APA ایجاد کند تا نشست ویژه ای را در سال ۲۰۰۸ در جمهوری کره برای بررسی مسایل زیست محیطی و همچنین گرم شدن زمین و کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا برگزار کرده و گزارش خود از جمله برنامه عملش را به مجمع عمومی تقدیم نماید.

جمهوری کره بعدها دبیرخانه را مطلع نمود که می تواند نشست کمیته فرعی در مورد مسایل زیست محیطی، گرم شدن زمین، و کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا را در سال ۲۰۰۹ برگزار کند. در پی آن، جمهوری عربی سوریه سخاوتمندانه پیشنهاد نمود نشست این کمیته فرعی را از ۲۱ تا ۲۲ ژوئیه ۲۰۰۸ (۳۱ تیر تا ۱ مرداد ۱۳۸۷) در دمشق میزبانی کند.

در ۲۳ ژوئن ۲۰۰۸، دبیرکل با همه مجالس عضو تماس گرفته و نظرات آنها و دولتهای ایشان را در مورد مسایل زیست محیطی، گرم شدن زمین، و کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا جویا شد.

گزارش حاضر توسط دبیر کل جهت بررسی به کمیته فرعی تقدیم می گردد.

مقدمه

آسیا و حوزه اقیانوس آرام بزرگترین منطقه جهان و دارای منابع طبیعی غنی و متنوع است. اما طبق گزارش سال ۲۰۰۵ سازمان اسکاپ (ESCAP) در مورد "وضعیت محیط زیست در آسیا و حوزه اقیانوس آرام"، مقدار سرانه آب تازه آن کمتر از همه مناطق دیگر جهان بوده، مساحت سرانه مناطق تولید کننده گونه های مختلف زیستی آن کمتر از ۶۰ درصد میانگین جهانی است، و وسعت زمین قابل کشت و تحت کشت دائمی آن کمتر از ۸۰ درصد میانگین جهانی میباشد. علاوه بر این، دو سوم جمعیت جهان، اکثریت افراد مبتلا به سوء تغذیه دنیا، و دو سوم فقرای جهان در این منطقه زندگی می کنند. همچنین بیش از ۶۰۰ میلیون نفر فاقد آب آشامیدنی مطمئن بوده و نزدیک به ۱/۹ میلیارد نفر از سیستم تخلیه فاضلاب قابل قبولی برخوردار نیستند و بیش از ۸۰۰ میلیون انسان از انرژی برق محروم بوده و میلیون ها نفر در معرض ابتلا به انواع بیماریها قرار دارند.

برای جبران این کمبودها، کشورهای در حال توسعه در آسیا و حوزه اقیانوس آرام از هیچگونه تلاشی برای دستیابی به رشد اقتصادی فروگذار نکرده و به توفیقهایی نیز در این زمینه دست یافته اند. شتاب رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه آسیا و حوزه اقیانوس آرام بالاتر از نرخهای رشد جهانی است. به گزارش اسکاپ، بیش از یک سوم از ۱۷ کشور آسیایی و پاسیفیک که از سریعترین روند رشد برخوردارند از جمله عقب مانده ترین کشورها هستند.

در این منطقه، فشار برای پیشبرد رشد اقتصادی بر پایه رشد ناپایدار، محیط زیست را در معرض تهدید قرار داده است. بنابراین، لازم است که رشد اقتصادی با اهداف حفاظت از محیط زیست سازگار گردد.

عملکرد زیست محیطی در مقابل توسعه پایدار

مشکلات زیست محیطی روی کل سیاره زمین تأثیر گذاشته اند. از اوایل دهه ۱۹۹۰ تا کنون، تلاشهای زیادی در سطح بین المللی برای مقابله با این مشکلات انجام گرفته و تعهدات ملی، منطقه ای و جهانی به منظور حفاظت از محیط زیست تعریف شده اند. هرچند دولتهای آسیایی تلاش کرده اند تا محیط زیست را بهبود بخشند اما ظاهراً بیشتر به عوامل دیگر مشکلات زیست محیطی توجه کرده اند تا به الگوهای مصرف و تولید، که به سرعت در حال تغییر بوده و عوامل اصلی انحطاط محیط زیست به شمار می آیند.

میان مصرف و تولید، ارتباط وجود دارد. الگوهای متغیر مصرف، الگوهای رشد تولید را مشخص می کنند. به عنوان مثال، میتوان به سبک زندگی در یک منطقه شهری که تولید با استفاده از انرژی و اتلاف زیاد، مشخصه آن است اشاره کرد. یک فرد معمولی در یک منطقه شهری، سه برابر فردی که در یک منطقه روستایی زندگی میکند، آب مصرف مینماید.

الگوهای متغیر مصرف روی استفاده از منابع تأثیر گذاشته اند. به عنوان مثال، کمبود آب در بسیاری از مناطق آسیا به عنوان یک مشکل تشخیص داده شده است. چنان که بهره برداری بیش از حد و آلودگی، عامل کاهش منابع سطحی و زیرزمینی آب بوده اند.

کشورهای آسیایی میتوانند برای مقابله با چالشهای زیست محیطی، تعریف "راهبرد توسعه پایدار آسیا" (ASDS)^۱ را در زمان مناسب مورد بررسی قرار دهند. این راهبرد می تواند نقشه راهی را برای اجرای توسعه پایدار در آسیا در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی، و مالی مشخص سازد. ASDS مستلزم فناروریهایی است که در عین اینکه به محیط زیست بهتری منجر خواهند شد، سرمایه گذاری در آنها، ایجاد اشتغال نیز می نماید.

دولتهای آسیایی باید بیشترین تلاش خود را برای آموزش دادن عموم مردم در مورد مسایل زیست محیطی و تشویق کردن ایشان به حفاظت از محیط زیست مبذول دارند. باید برنامه های آموزشی برای ترویج آگاهیهای زیست محیطی ایجاد شوند. به علاوه، در سطح ملی میتوان، مالیاتها و عوارض زیست محیطی، به ویژه برای کسانی که بیش از همه آلودگی ایجاد میکنند، اعمال نمود. تعریف کردن سیاست صنعتی کشور به طوری که دربرگیرنده سیاست هایی در زمینه حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار باشد نیز اقدام مهم دیگری از طرف دولتها است. در زمینه سیاست انرژی، "برنامه های عمل ملی" (NAPs)^۲ را میتوان برای دستیابی به صرفه جویی های سالانه انرژی طراحی نمود.

^۱ Asia Sustainable Development Strategy

^۲ National Action Plans

نقش مجالس آسیایی

مجالس میتوانند هنگام تهیه لایحه های قانونی و همچنین تخصیص بودجه ملی، برای توسعه پایدار اولویت قایل شوند. آنها همچنین میتوانند بر این امر تأکید ورزند که توسعه پایدار اصلی هدایت کننده برای کلیه اقدامات دولت باشد. با در نظر داشتن این نکته که اکثر کشورهای آسیایی جزء کشورهای در حال توسعه هستند، باید میان ضرورت های توسعه ای این کشورها و حفاظت از محیط زیست ایشان موازنه ای برقرار کرد. به عبارت دیگر، در حالی که این توقع از کشورهای در حال توسعه آسیایی وجود دارد که از محیط زیست خود حفاظت کنند، باید کمک مالی و فناوری برای انجام این کار نیز به آنان ارائه شود.

مجالس آسیایی می توانند اقدامات زیر را مبذول نمایند:

- الف) همکاری نزدیک با دولتهای آسیایی برای تأمین منابع مالی از کشورهای توسعه یافته و مؤسسات مالی بین المللی، برای فناوریهای جدید مبارزه با تخریب محیط زیست،
- ب) بررسی ممنوعیت واردات کلیه فناوریهای از رده خارج شده و آلاینده،
- پ) انتقال بخشی از حمل و نقل جاده ای به روشهای حمل و نقل سازگارتر با محیط زیست،
- ت) وضع مالیات محیط زیست بر کلیه فعالیتهای ناپایدار،
- ث) تقویت ابعاد زیست محیطی کلیه طرح های قانونی،
- ج) اتخاذ یک راهبرد توسعه ای پایدار با هدف دستیابی به "راهبرد توسعه پایدار آسیا" (ASDS).
- چ) اتخاذ یک برنامه عمل ملی برای دستیابی به صرفه جویی سالیانه در مصرف انرژی،
- ح) کاهش و لغو تدریجی یارانه های زیان آور برای محیط زیست در بودجه،
- خ) عطف توجه خاص در بودجه به افزایش آگاهی زیست محیطی در میان عموم مردم،
- د) تخصیص بودجه بیشتر به اقدامات بخش محیط زیست در دولت،
- ذ) نظارت بر فعالیتهای دولت در زمینه محیط زیست، از جمله برگزاری جلسات با شرکت مقاماتی که مسئولیت مستقیم امور مربوط به محیط زیست را بر عهده دارند، و
- ر) همکاری با مجالس دیگر عضو APA برای گسترش قانونگذاری در زمینه توسعه پایدار، به ویژه در مورد مسایل زیست محیطی، و تدوین اصولی مشترک برای حفاظت بهتر از محیط زیست در آسیا.

تغییر آب و هوا

دما در سرتاسر کره زمین در حال افزایش است و در گرم شدن سیستم آب و هوایی، جای هیچ تردید و بحثی وجود ندارد. در طی ۱۰۰ سال گذشته، میانگین دمای جهان به میزان ۰/۷ درجه سانتیگراد افزایش یافته و بخش اعظم این گرم شدن به تصاعد گازهای گلخانه ای (GHGs)^۳ نسبت داده میشود که تمرکز آنها در جو در حال افزایش است.

فعالیت‌های بشری مانند جنگل زدایی و سوزاندن سوختها، از جمله سوختهای فسیلی، به این تغییر آب و هوایی کمک کرده اند. گرم شدن کره زمین، پدیده‌هایی مانند سیلها، خشکسالیها، امواج گرما، گردبادها، توفانها، سونامیها، از میان رفتن یخچالها، و کاهش بارش برف را موجب شده است.

نزدیک به نیمی از تنوع زیستی آسیا به دلیل تغییر آب و هوایی در معرض تهدید قرار گرفته است. این تغییر میتواند روی گسترش جنگلها تأثیر گذاشته و تهدیداتی را که در نتیجه تغییر کاربری و پوشش زمین و همچنین فشار جمعیتی در بخش اعظم آسیا، متوجه تنوع زیستی میباشند، شتاب بخشد.

طبق "بررسی سترن"^۴ در مورد اقتصاد تغییر آب و هوا که در اکتبر ۲۰۰۶ منتشر شد و توسط پارلمان اروپا تجدید چاپ گردید، هزینه مربوط به مبارزه با تغییر آب و هوا بسیار کمتر از بیکار نشستن است. در حالی که کاهش تصاعدات GHG سالانه مستلزم هزینه ای نزدیک به ۱٪ GDP است، انجام ندادن هرگونه اقدامی سالانه هزینه ای بین ۵٪ تا ۲۰٪ GDP جهانی را در بر دارد. لذا دولتهای آسیایی تشویق میشوند تا اقداماتی را در راستای پروتکل کیوتو در زمینه مبارزه با گرم شدن زمین انجام دهند.

^۳ greenhouse gases

^۴ Stern Review

نقش مجالس آسیایی

مجالس آسیایی میتوانند اقدامات زیر را اتخاذ نمایند:

- الف) همکاری نزدیک با دولت‌های آسیایی برای تأمین منابع مالی از کشورهای توسعه یافته و مؤسسات مالی بین المللی برای فناوریهای جدید مبارزه با تغییر آب و هوا،
- ب) اتخاذ یک راهبرد در مورد تغییر آب و هوا، به ویژه در زمینه سیستم های انرژی و حمل و نقل، با به خاطر داشتن هدف نهایی دستیابی به "راهبرد آسیایی تغییر آب و هوا"،
- پ) بررسی ممنوعیت واردات کلیه وسایل نقلیه کهنه و ناکارآمد از نظر مصرف سوخت،
- ت) لغو یارانه های سوخت فسیلی،
- ث) ترویج ساخت سوخت جایگزین و وسایل نقلیه کارآمد از نظر مصرف سوخت،
- ج) تصویب قوانینی به منظور تشویق بهره وری انرژی بیشتر،
- چ) تخصیص بودجه بیشتر به پژوهش و نوآوری در زمینه فناوریهای انرژی سازگار با محیط زیست،
- ح) ترویج پایبندی به پروتکل کیوتو و اجرای آن،
- خ) ایجاد ابزاری برای پس از کیوتو که منافع کشورهای آسیایی را حفظ کند،
- د) نظارت بر فعالیتهای دولت در زمینه تغییر آب و هوا و گرم شدن زمین،
- ذ) همکاری با مجالس دیگر عضو APA به منظور ارتقاء قوانین در زمینه تغییر آب و هوا و تدوین اصول مشترک برای مبارزه با تغییر آب و هوا.

درختکاری

طبق گزارش UNEP، جنگل زدایی در سطح جهان به میزان نگران کننده ۱۳ میلیون هکتار در سال ادامه دارد. در آسیا که در دهه ۱۹۹۰ تنها شاهد از دست دادن درخت بود، در دو سال گذشته جنگلها گسترش یافتند که دلیل اصلی آن، احیای مجدد جنگلها در مقیاس وسیع در چین بود.

علل اصلی جنگل زدایی عبارتند از گسترش نیازهای صنعتی و کشاورزی، رشد جمعیت، فقر، نبود زمین های مناسب و تقاضای مصرف کننده.

ما نمیتوانیم این سیاره را تنها با کاشتن درخت نجات دهیم، اما میتوان این روش را به عنوان واکنشی منحصر به فرد در مقابل تغییر آب و هوا مورد بررسی قرار داد زیرا هر درخت میتواند در طول عمر خود بیش از یک تن دی اکسید کربن را از جو پاکسازی کند. درختکاری محیط زیست را حفظ میکند، توسعه پایدار را تقویت مینماید، و جنگلها و پوشش گیاهی را گسترش میدهد.

"نهضت کاشت یک میلیارد درخت" در ۸ نوامبر ۲۰۰۶ در "کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد کنفرانس تغییر آب و هوا" اعلام شد و در ژانویه سال ۲۰۰۷ آغاز گردید. هدف آن کاشتن دست کم یک میلیارد اصله درخت در هر سال در سرتاسر دنیا بود. پس از پنج ماه، تلاش برای جمع آوری تعهدات از مرز هدف کاشت یک میلیارد اصله درخت فراتر رفت. بعضی از کشورهای آسیایی از مدتی پیش درختکاری را در مقیاسی وسیع آغاز کرده اند.

پیشنهاد کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا که توسط مجلس جمهوری فیلیپین مطرح شد نیازمند منابع مالی و فنی است.

در درازمدت، برنامه درختکاری می تواند از نظر مالی، خود را تأمین کند. درآمد حاصله از فروش میوه ها و چوب های درختان کاشته شده و همچنین صرفه جوییهای ناشی از کاهش تصاعدات GHG منابع مالی این برنامه را تأمین میکنند. اما اقدامات ضروری برای فراهم آوردن پول برای آغاز برنامه بایستی انجام شوند. دولتها میتوانند برای برنامه درختکاری انبوه در بودجه اولویت قایل شده و از سازمانهای منطقه ای و بین المللی در این رابطه درخواست پشتیبانی مالی بنمایند. همچنین دولتها میتوانند فرصتهای سرمایه گذاری را برای بخش خصوصی فراهم آورند تا آن را نسبت به مشارکت در این اقدام تشویق کنند.

حمایت از برنامه درختکاری انبوه میتواند توسط بخش خصوصی محلی، دولتها و NGOهای دیگر و همچنین سازمانهای منطقه ای و بین المللی تأمین گردد.

مردم، سازمانها، بازرگانان و صاحبان صنایع، و جامعه مدنی بایستی به مشارکت در برنامه های درختکاری تشویق شوند.

مرحله اجرای این برنامه بایستی توجه کافی به ویژگیهای مختلف هر منطقه از جمله میزان جمعیت، وضعیت مکانی، و شرایط آب و هوای آن بنماید.

بایستی تلاش شود تا درختان بومی و درختانی که برای محیط زیست محلی مناسب هستند کاشته شوند.

UNEP دارای یک برنامه جدی در زمینه "کاشت یک میلیارد درخت" است. دبیرکل در نظر دارد تا با UNEP تماس گرفته و نظر آن را در مورد اینکه مجالس آسیایی چگونه میتوانند از این برنامه درختکاری انبوه در آسیا به شکل بهتری حمایت کرده و بر فعالیتهای دولتها در این زمینه به صورت مؤثرتری نظارت نمایند

نقش مجالس آسیایی

مجالس میتوانند اقدامات زیر را اتخاذ کنند:

- الف) تخصیص دادن بودجه کافی برای برنامه درختکاری انبوه در کشور،
- ب) بذل توجه ویژه در بودجه، نسبت به آموزش عمومی در مورد برنامه درختکاری انبوه،
- پ) تصویب کردن قوانین برای تشویق برنامه درختکاری انبوه،
- ت) نظارت کردن بر فعالیتهای دولت در رابطه با برنامه درختکاری انبوه،
- ث) همکاری کردن با مجالس دیگر عضو APA برای ارتقای قانونگذاریها در زمینه برنامه درختکاری انبوه و تبادل تجربیات در این مورد،
- ج) تشویق کردن دولتهای آسیایی به همکاری نزدیک با UNEP در رابطه با ابعاد مختلف برنامه درختکاری انبوه.

راه پیش روی

کمیته فرعی، مسایل زیست محیطی گوناگونی را پیش روی دارد. از این کمیته درخواست شده که گزارش شامل برنامه عمل خود را به مجمع عمومی تقدیم کند. کمیته فرعی میتواند در مورد نکات زیر تصمیم گیری کند:

۱) مسایل محیط زیست، فراوان و گوناگون هستند. کمیته فرعی میتواند تصمیم بگیرد که یکی از سه موضوع کلی آن، یعنی مسایل محیط زیست، تغییر آب و هوا، و درختکاری در مقیاس گسترده را برای بحث بیشتر در جلسه بعدی کمیته فرعی انتخاب کند.

۲) تدوین یک برنامه عمل آسیایی در مورد مسایل محیط زیست، کاری بلند پروازانه و پرزحمت است. کمیته فرعی میتواند در مورد اقدامات لازم از سوی مجالس آسیایی جهت تشویق کردن ارگانهای مربوطه در کشورهای آسیایی به تدوین نمودن یک برنامه عمل آسیایی در مورد محیط زیست بحث کند. دبیر کل معتقد است زمانی که کلیه بحث های موضوع بند ۱ فوق الذکر انجام شوند، APA در موقعیت بهتری برای بحث در مورد برنامه عمل قرار خواهد گرفت.

۳) کمیته فرعی می تواند از دبیر کل درخواست کند که نتایج مذاکرات خود با UNEP را در مورد کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا، به نشست بعدی آن گزارش کند.

۴) APA میتواند به منظور تبادل نظرات و تجربیات در مورد مسایل محیط زیست، با IPU و مجامع پارلمانی دیگر ارتباط برقرار کند.

۵) کمیته فرعی میتواند زمینه های ممکن جهت همکاری میان مجالس و دولتها را در زمینه قانونگذاری، تخصیص بودجه و نظارت بر فعالیت دولتها در رابطه با مسایل محیط زیست، گرم شدن کره زمین، و کاشت میلیاردها اصله درخت در سرتاسر آسیا مورد بحث قرار دهد.

۶) کمیته فرعی میتواند لزوم انجام اقدامات زیر توسط مجالس را مورد تأیید قرار دهد:

- الف) همکاری نزدیک با دولتهای آسیایی جهت تأمین منابع مالی از طرف کشورهای توسعه یافته و مؤسسات مالی بین المللی برای فناوریهای جدید مبارزه با تخریب محیط زیست و تغییر آب و هوا،
- ب) بررسی کردن وضع ممنوعیت بر واردات کلیه فناوریهای از رده خارج شده و آلاینده و کلیه وسایل نقلیه قدیمی و ناکارآمد از نظر مصرف سوخت،
- پ) انتقال دادن بخشی از حمل و نقل جاده ای به روشهای حمل و نقل سازگارتر با محیط زیست،
- ت) وضع نمودن مالیات زیست محیطی بر کلیه فعالیتهای ناپایدار،

- ث) تقویت کردن ابعاد زیست محیطی کلیه لوایح قانونی،
- ج) اتخاذ نمودن یک راهبرد توسعه پایدار در راستای دستیابی به "راهبرد توسعه پایدار آسیا" (ASDS)
- چ) اتخاذ نمودن یک برنامه عمل ملی برای دستیابی به صرفه جوییهای سالیانه در زمینه مصرف انرژی،
- ح) کاهش دادن و لغو نمودن مرحله ای یارانه های زیان آور برای محیط زیست در بودجه،
- خ) بذل نمودن توجه ویژه در بودجه نسبت به آموزش عمومی و افزایش آگاهی زیست محیطی در میان عموم مردم از جمله در زمینه برنامه درختکاری انبوه،
- د) تخصیص دادن بودجه بیشتر به فعالیتهای بخش محیط زیست دولت، پژوهش و نوآوری در زمینه فناوریهای انرژی سازگار با محیط زیست، و برنامه درختکاری انبوه در کشور،
- ذ) نظارت کردن بر فعالیتهای دولت در رابطه با محیط زیست، تغییر آب و هوا و برنامه درختکاری انبوه، از جمله برگزاری جلسات با مشارکت مقاماتی که در زمینه مسایل محیط زیست دارای مسئولیت مستقیم هستند،
- ر) همکاری کردن با مجالس دیگر عضو APA جهت ارتقای قانونگذاریها در زمینه توسعه پایدار، به ویژه در مورد مسایل مربوط به محیط زیست، تغییر آب و هوا و برنامه درختکاری انبوه، و تدوین اصولی مشترک برای حفاظت بهتر از محیط زیست در آسیا،
- ز) اتخاذ نمودن راهبردی در مورد تغییر آب و هوا، به ویژه در زمینه سیستمهای انرژی و حمل و نقل، با در نظر داشتن هدف غایی دستیابی به "راهبرد آسیایی برای تغییر آب و هوا"،
- ژ) از میان برداشتن یارانه های سوخت فسیلی،
- س) تشویق کردن ابداع سوخت جایگزین و وسایط نقلیه کارآمد از نظر مصرف سوخت،
- ش) تصویب نمودن قوانینی برای تشویق کردن بهره وری انرژی بیشتر و برنامه درختکاری انبوه،
- ص) تشویق کردن پایبندی به پروتکل کیوتو و اجرای آن،
- ض) تهیه کردن ابزاری برای دوره پس از کیوتو که منافع کشورهای آسیایی را حفظ کند،
- ط) تشویق کردن دولتهای آسیایی به همکاری نزدیکتر با UNEP در زمینه ابعاد مختلف برنامه درختکاری انبوه.